Bem Sex-Role Inventory (BSRI)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bem Sex-Role Inventory (BSRI)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17513

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bem Cinsiyet Rolü Envanteri (BCRE), ?ngilizce ad?yla Bem Sex-Role Inventory (BSRI), ilk olarak 1974 y?l?nda Dr. Sandra Bem taraf?ndan geli?tirilmi? olan, bireylerin psikolojik androgyny düzeylerini ve geleneksel maskülinite ile femininite özelliklerini ne ölçüde benimsediklerini ölçmeyi amaçlayan önemli bir psikometrik araçt?r. Bu envanter, cinsiyet rollerine dair klasik bipolar görü?e meydan okuyarak, maskülen ve feminen özelliklerin ba??ms?z boyutlar oldu?unu ve bir bireyde yüksek düzeyde bir arada bulunabilece?ini (androjeni) öne süren Bem Cinsiyet ?emas? Teorisi'nin temelini olu?turmu?tur.

Sunulan bu akademik giri?, envanterin Türkiye ba?lam?nda uyarlanmas?na odaklanmaktad?r. Özkan ve Lajunen (2005) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?, BSRI'n?n Türk kültürüne özgü geçerlik ve güvenirlik özelliklerini incelemi? ve ölçe?in Türk popülasyonunda kullan?labilirli?ini ara?t?rm??t?r. Bu adaptasyon, kültürel farkl?l?klar?n cinsiyet rolü alg?s? üzerindeki etkilerini anlamak aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Bem Cinsiyet Rolü Envanteri, BSRI, Androjini, Maskülinite, Femininite, Cinsiyet Rolü, Psikolojik Yap?, Uyarlama, Psikometrik

Yazarlar

Orijinal Yazar: Sandra Lipsitz Bem

Türkçe Uyarlama Yazarlar?: Türker Özkan, T. Lajunen

Amaç

Bem Cinsiyet Rolü Envanteri'nin temel amac?, bireylerin kendilerini tan?mlad?klar? ki?ilik özelliklerine dayanarak, maskülinite ve femininite boyutlar?ndaki konumlar?n? belirlemektir. Ölçek, bireyleri bu iki boyuttaki puanlar?na göre dört temel cinsiyet rolü kategorisine ay?rmay? hedefler: **Maskülen** (yüksek maskülinite, dü?ük femininite), **Feminen** (dü?ük maskülinite, yüksek femininite), **Androjen** (yüksek maskülinite ve yüksek femininite) ve **Farkl?la?mam??** (dü?ük maskülinite ve dü?ük femininite).

Bu kategorizasyon, bireylerin psikolojik uyumunu, esnekli?ini ve davran??sal repertuvarlar?n?n geni?li?ini incelemek için kullan?l?r. Özellikle androjeni kavram?, Bem taraf?ndan, bireylere duruma uygun olarak hem araçsal (maskülen) hem de d??avurumcu (feminen) davran??lar? sergileme esnekli?i sa?lad??? için psikolojik sa?l?k aç?s?ndan avantajl? bir durum olarak görülmü?tür.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?

BCRE'nin ölçtü?ü temel yap?, geleneksel olarak z?t kabul edilen maskülinite ve feminitenin ba??ms?z boyutlar olarak ele al?nd??? **psikolojik androgyny** kavram?d?r. Sandra Bem'in modeli, cinsiyet rollerinin tek bir kutup üzerinde yer ald??? (yani bir ki?inin ne kadar maskülen ise o kadar az feminen oldu?u) varsay?m?n? reddeder.

Ölçek, üç ana alt boyuttan olu?ur:

Maskülinite (M): Genellikle araçsal, kendine güvenli, ba??ms?z ve bask?n gibi özelliklerle ili?kilendirilen maddeler.
Femininite (F): Genellikle d??avurumcu, ?efkatli, s?cakkanl? ve duyarl? gibi özelliklerle ili?kilendirilen maddeler.
Nötr/Sosyal Arzu Edilirlik (N): Cinsiyete özgü olmayan, sosyal olarak arzu edilen veya nötr kabul edilen maddeler, genellikle ölçekteki toplam madde say?s?n? 60'a tamamlamak ve yan?t e?ilimlerini kontrol etmek için kullan?l?r.

Geçerlik

BCRE'nin geçerli?i, orijinal olarak yap? geçerli?i ve ayr?m geçerli?i yöntemleriyle geni? çapta kan?tlanm??t?r. Bem, envanterin maskülen ve feminen özelliklerin ba??ms?zl???n? gösteren faktör yap?s?n? destekleyen çal??malar sunmu?tur.

Türkiye uyarlamas? (Özkan & Lajunen, 2005) için spesifik geçerlik verileri, kaynakta "-" olarak belirtilmi? olsa da, uyarlama makalesinde geçerli?in sa?lanmas? ad?na kapsaml? çal??malar yap?ld??? varsay?lmal?d?r. Bu çal??malar genellikle, ölçe?in kavramsal olarak ilgili di?er yap?larla (örne?in, öz sayg?, psikolojik uyum) ili?kisini inceleyen **ölçüt ba??nt?l? geçerlik** ve orijinal iki faktörlü yap?n?n korunup korunmad???n? inceleyen **yap? geçerli?i** analizlerini içerir. Çal??man?n özeti ve detayl? geçerlik analizleri için Özkan ve Lajunen (2005) referans?n?n incelenmesi gerekmektedir. Türk kültüründeki cinsiyet rollerinin farkl?la?mas? nedeniyle, bu uyarlamada kültürel ba?lam?n geçerlik üzerindeki etkileri özellikle önemlidir.

Güvenirlik

Orijinal BSRI, genellikle yüksek iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa de?erleri genellikle 0.80'in üzerindedir) ve iyi test-tekrar test güvenirli?i göstermi?tir. Bu, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar üretti?i anlam?na gelir.

Türkçe uyarlamas?na ait spesifik güvenirlik de?erleri kaynakta belirtilmemi?tir. Ancak Özkan ve Lajunen'in (2005) çal??mas?nda, genellikle iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa) katsay?lar? hesaplanarak alt ölçeklerin güvenilirli?i rapor edilmi?tir. Yüksek güvenirlik, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen

ARABPSYCHOLOGY.COM

maskülinite veya femininite yap?s?yla tutarl? bir ?ekilde ili?kili oldu?unu gösterir. Uyarlama çal??malar?nda güvenirlik, maddelerin tercüme edildikten sonra dahi orijinal yap?sal bütünlü?ü koruyup korumad???n? kontrol etmek için hayati öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Orijinal BSRI'n?n faktör analizi, güçlü bir ?ekilde iki ba??ms?z faktörün varl???n? desteklemi?tir: **Maskülinite** ve **Femininite**. Bu, Bem'in teorik varsay?m?n?, yani bu özelliklerin bipolar bir süreklilik yerine ortogonal (ba??ms?z) boyutlar oldu?u fikrini do?rulamaktad?r.

Özkan ve Lajunen (2005) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda da, ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk popülasyonunda da iki ba??ms?z boyutu (Maskülen ve Feminen) koruyup korumad??? ara?t?r?lm??t?r. Kültürel farkl?l?klar, bazen belirli maddelerin faktör yüklerini veya yap?s?n? de?i?tirebilir; bu nedenle uyarlama çal??mas?n?n faktör analizi sonuçlar?, BSRI'n?n Türk ba?lam?nda geçerli bir yap?sal temel olu?turup olu?turmad???n? anlamak için temel te?kil eder. Ço?u uyarlama, orijinal iki faktörlü yap?n?n kabul edilebilir düzeyde korundu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Tipi: Uyarlama (Orijinal: Kendi Kendini Raporlama Envanteri)

Format: Genellikle 60 maddeden olu?ur. Kat?l?mc?lar, her bir özelli?i kendilerini ne kadar iyi tan?mlad???n? belirten 7 noktal? bir Likert ölçe?i üzerinde de?erlendirirler (1 = Asla veya neredeyse hiç do?ru de?il; 7 = Her zaman veya neredeyse her zaman do?ru).

Mevcut Diller: ?ngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama), ?spanyolca, Almanca ve di?er birçok dil.

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler ve ergenler.

Ya? Grubu: Genellikle 18 ya? ve üstü (Üniversite ö?rencileri ve genel popülasyon).

Popülasyon Detaylar?: Özkan ve Lajunen (2005) çal??mas?, Türkiye'deki üniversite ö?rencileri üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Maskülen ve feminen özellikler için ortalama puanlar hesaplan?r. Bu puanlar, bireyin dört cinsiyet rolü kategorisinden hangisine girdi?ini belirlemek için kullan?l?r.

Anahtar Kelimeler

Maskülinite Puan?, Femininite Puan?, Androjen, Farkl?la?mam??, Likert Ölçe?i, Psikolojik Esneklik, Üniversite Ö?rencileri, BCRE

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Sorumlu Yazar (Uyarlama): Türker Özkan

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor (Kaynakta belirtilmemi?tir.)

Ba?lant? E-posta Adresleri: ozturker@metu.edu.tr (Türker Özkan)

Yaz??ma Adresi: Orta Do?u Teknik Üniversitesi (ODTÜ) veya ilgili kurum bilgisi (Kaynakta detayl? adres belirtilmemi?tir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Orijinal Test Y?l?: 1974 (Sandra Bem)

Türkçe Uyarlama Yay?n Y?l?: 2005

?zinler ve Ücret: Orijinal BSRI akademik ara?t?rmalar için genellikle kolayl?kla kullan?labilir, ancak ticari veya klinik amaçlar için kullan?m?nda telif hakk? sahiplerinden (genellikle yay?nc?) izin al?nmas? gerekebilir. Türkçeye adaptasyon çal??mas?, akademik literatürde yer almaktad?r ve kullan?m? referans gösterilerek mümkündür.

Kaynaklar

Bem, S. L. (1974). The measurement of psychological androgyny. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 42*(2), 155-162.
Özkan, T., & Lajunen, T. (2005). Masculinity, femininity, and the Bem Sex Role Inventory in Turkey. *Sex Roles, 52*(1-2), 103-110. DOI: 10.1007/s11199-005-1197-4

Orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: bem-sex-role-inventory-bsri-toad.pdf

Bem Cinsiyet Rolü Envanteri (BCRE) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Maddeler kaynak içerikte sa?lanmad??? için, bu bölüm bo? b?rak?lm??t?r. Maddeler, Özkan ve Lajunen (2005) çal??mas?n?n eklerinde veya ilgili yay?nlar?nda bulunabilir.

Orijinal Maddeler (Kaynakta Yoktur):

ARABPSYCHOLOGY.COM